

Ca

Studia

„...a Munkácsi Egyházmegye
fejedelme...”

Tanulmányok és források
Firczak Gyula munkácsi püspök
munkásságának megismeréséhez

COLLECTANEA
ATHANASIANA

COLLECTANEA ATHANASIANA

I. Studia

II. Textus/Fontes

III. Manualia

IV. Institutiones

V. Varia

VI. Ars Sacra Byzantino-Carpathiensis

Sorozatszerkesztők:

Szabó Péter és Véghseő Tamás

„...a Munkácsi Egyházmegye fejedelme...”

Tanulmányok és források Firczák Gyula munkácsi püspök
munkásságának megismeréséhez

Szerkesztette:

MAROSI ISTVÁN

Nyíregyháza – Beregszász

2019

COLLECTANEA ATHANASIANA

I. Studia

vol. 8

Kiadja a Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola
H-4400 Nyíregyháza, Bethlen G. u. 13–19.

Tel. +36/42/597–600

www.szentatanaz.hu

e-mail: szentatanaz@szentatanaz.hu

Felelős kiadó: *Dr. Véghseő Tamás, rektor*

A kötet kiadásában együttműködő partner:
MTA-SZAGKHF Lendület Görögkatolikus Örökség Kutatócsoport

© A kötet szerzői, 2019

Borítóterv: *Gál Edina*

A borítón:

- 1. Firczák Gyula munkácsi püspök (Vasárnapi Ujság, 1892. május 1. sz. 1.)*
- 2. Firczák Gyula királyi kinevezése (részlet)*

ISSN 2060-1603

ISBN 978-615-5073-78-6

Tartalom

Előszó	9
Marosi István: „...az ősi Munkácsi Egyházmegye egyházfejedelme...” Firczák Gyula munkácsi püspök életrajzi adatai	13
Janka György: A Magyar Királyság egyházi élete a 19-20. század fordulóján	37
Klestenitz Tibor: Római katolikus és görögkatolikus társadalmi törekvések a 19–20. század fordulóján Magyarországon	47
Csatáry György: A Munkácsi Görögkatolikus Püspökség levéltárának történetéből	59
Marosi István: „Hű néped unokái: a munkácsi egyházmegye pappjai és hívei” Firczák Gyula munkácsi püspök nemzeti és egyházi elkötelezettségének bemutatása II. Rákóczi Ferenc 1906-os újratemetéséhez kapcsolódó események alapján	69
Braun László: Firczák Gyula részvétele a hegyvidéki és az amerikai akcióban A hegyvidéki akció kezdete és a görögkatolikus egyház támogató tevékenysége	89
Bendász Dániel: Firczák Gyula és a skizmatikus parasztmozgalom	105
Véghseő Tamás: Firczák Gyula püspök tevékenysége a Hajdúdorogi Egyházmegye felállításának ügyében	119
Polyák Mariann: Oktatási kérdések és az oktatási intézmények helyzete Firczák Gyula tevékenysége idején a Munkácsi Egyházmegyében	127
Források	137
Képek	365

A Munkácsi Görögkatolikus Püspökség levéltárának történetéből

CSATÁRY GYÖRGY

Előtörténet: A Csernek-hegyi gyűjtemény.

A mai kárpátaljai terület legrégebbi levéltára a Csernek-hegyi kolostori gyűjtemény volt. Ismeretes, hogy ennek a levéltárnak az anyagai alapjában véve ránk maradtak. Hosszú ideig a Munkácsi Görög Katolikus Püspökség iratanyagát is Csernek-hegyen őrizték, mivel a püspöki rezidencia itt működött egészen 1752-ig. A levéltár rendszere szintén a követelményeknek megfelelően alakult, hisz itt dolgoztak a vidék első egyháztörténészei, mint például Bazilovics János vagy Lucskay Mihály. 1798-ig egy fából épült kolostor adott helyet az iratoknak, de később az új építkezéseknek köszönhetően a levéltár is biztonságosabb helyre került. A gyakran előforduló tűzvészekről a szerzetesek mindig megmentették levéltárat, így maradhattak meg a nyomai a korabeli fascikulóknak, amelyek alapján igazolható, hogy ebben a levéltárban is folytak rendezések.

Az évszázadok folyamán az egyház számára is fontossá vált, hogy felkutassák és tanulmányozzák az olyan oklevél- és okiratgyűjteményeket, melyek a kolostorok és plébániák, városok, egyes családok, múltját tárták fel. Ezért is vált szükségessé a meglévő iratanyagok rendszerezése egyszóval kutathatóvá tétele. A Csernek-hegyi bazilita rend kolostor alapítása a XIV. század végére vezethető vissza. Az alapítás műve Koriatovics herceg nevéhez fűződik, akkor is ha az 1360. évi hamis alapítólevelet elvetjük történetírásunkból. A kolostor és a rendi tartomány ebből az időből származnak, amit Lipót császár is megerősített 1692-ben. A kolostor azáltal vált történelmileg fontossá, mert újjáélesztették és megerősítették a rendet. Itt székelt a tartományi vezető, valamint itt volt a székhelyük a munkácsi püspököknek is 1458 és 1751 között. A XVI-XVII. században ebből a rendből származtak a püspökök, akik egyben a tartományi urak is voltak. A kolostor tehát négy évszázadon át volt egy olyan püspökség központja, melyhez 10-13 megye tartozott, és egy olyan rendi tartományé, mely még

a püspökség határain kívül is kiterjedt. Tekintettel arra, hogy a kolostor ilyen fontos központ volt, joggal feltételezhetjük, hogy gazdag levéltárral rendelkezett. Az állományból azonban világossá válik, hogy a tartományi levéltár jelentős részét más kolostorokban őrizték, ettől függetlenül az iratok nagy része az egyházmegyei levéltárhoz tartozott.

A tartományi levéltárat, nagy valószínűséggel csak a XVIII. század második felében hozták létre. Addig az iratok, mint más levéltárak esetében, itt is évszázadokon át nélkülöztek egy megfelelő állandó helyet. Adataink szerint a kolostor 1551-ben megsemmisült, majd amikor a szerzetesek visszatértek, szilárd anyagokból építették újjá. Az új épületet azonban 1640-ben szétrombolták, Taraszovics püspököt pedig december 13-án elhurcolták. A kolostor második újjáépítése 1648-ban kezdődött és 1754-ben még folytatódott. Az akkori tudósításokból ismert, hogy milyen szerény és kicsi volt az épület: a templom szűk, a kolostori cellák 6 négyzetméter nagyok, a folyosó 0,5 méter széles volt. Ez az épület, egyáltalán nem volt a célnak megfelelő. A kolostor jelenlegi állapotát Rácz Demeter nagylelkű adományozásának köszönhetően érte el. Az alapkőletétel 1766-ban történt meg és hat éven keresztül folyt az építkezés. Rácz a templomot is bizonyos összegű juttatásban részesítette, melyet aztán 1798-ban újjáépítettek. A mai értelemben vett levéltárat csak a kolostori épület befejezése után, alapíthatták meg. Az 1369-1700 közötti korszakból a levéltárban viszonylag kevés irat maradt fenn. Ebből az időből maradtak leginkább az iratoknak más kolostorokban. A kolostori levéltár korábbi rendszerezéséről is keveset tudunk, mert rendelkezünk erre utaló ún. indexekkel, mely az okiratok tartalmáról tájékoztatást adhatott volna. Utalás van azonban arra, hogy az iratok lényegében két nagy csoportra voltak osztva. Az egyik a kolostorra, annak belső ügyintézésére és gazdálkodására vonatkozott, a másik pedig a rendi tartomány igazgatására.

A püspökség levéltára

A történelem során előforduló veszélyek miatt a megyés püspök gyakran kénytelen volt elhagyni állandó székhelyét, a Bazilíta-rend kolostorát. A jezsuita székház átvétele előtt a püspöknek nem volt állandó és méltó székhelye, ezért eddig nem is gondolhattak egy egyházmegyei levéltár létrehozására sem. Jóllehet a mindenkori püspök gondoskodott arról, hogy az iratok biztonságos helyen legyenek. Így előfordult, hogy a legfontosabb okiratokat a Pozsonyi- és Esztergomi Székesegyházi Káptalanok levéltáraiban, továbbá a Leleszi Premontréi levéltárában valamint az Esztergomi Hercegi Levéltárban helyezték el. A fennmaradt dokumentumokban csak utalásokat találhatunk arra, hogy valaha létezett egy teljes gyűjtemény. 1729-ben az oklevelek és iratok gyűjtésekor a püspöki hivatal rendeletet is kiadott, de a gyűjtések eredményei nem

A Munkácsi Görögkatolikus Püspökség levéltárának történetéből

utalnak egy korabeli levéltár létrejöttére. Mivel a Csernek-hegyi előljáró 1733-ig egyben a Munkácsi Egyházmegye püspöke is volt a kolostor és a püspökség iratgyűjteményének múltja is összekapcsolódik. A püspökök 1772-ig a bazilita szerzetesek köréből kerültek ki. Az említett egyházi intézmények iratanyagát egyesítve az 1773-ig Ungváron működő jezsuita könyv és levéltár anyagával, letették az alapjait a püspöki levéltárnak és könyvtárnak. Az egyházmegyei levéltár megalapítója **Bacsinszky András** (1732-1809) püspök volt, aki gondoskodott az oklevelek gyűjtéséről. A püspöki levéltár megalapítása csak 1775-ben történt meg, amikor a püspök beköltözött az akkori új székhelyére, Ungvárra, az egykori jezsuita kollégium épületébe. Itt hosszú évszázadok után rendelkezésre állt a szükséges és megfelelő helyiség. Az okiratok és listák gyűjtése széleskörűen meg volt szervezve. Nem csupán okleveleket és iratokat, hanem kéziratokat is gyűjtöttek, melyeknek valamilyen mértékben köze volt az egyházmegye történelméhez. Bacsinszky maga nagy levéltár-rajongó és gyűjtő volt, megszerezte a legértékesebb és legérdekesebb írásokat. Az 1795-ben írt pásztori levelében már említi gyűjteményét, és a papságot is régi iratok gyűjtésére szólította fel. A gyűjtemény elszigetelt különálló részekből állt ezért rövidesen el is kezdték a rendszerezését, olyan számításból, hogy az a későbbiekben könnyen használható-kutatható legyen.

A püspöki levéltárat először **Hodermarszky Márton**, szentszéki ügyész rendezte, aki munkatársai segítségével közel harminc év alatt végezte el a munkálatokat, amit 1803-ban befejezett be. A levéltár anyagáról két méretes kötetben alfabetikus katalógust készített. Az évek során felgyülemlett feleslegesnek vélt iratokat megsemmisítették, az arra érdemeseket megtisztították. Hodermarszky egyéb udvari megbízatásai mellett egy ideig a szentszéki jegyzőséget is vezette. Megjegyzendő, hogy már többen tettek ekkor kísérletet az iratok csoportosítására, mint például Lucskay, Balugyanszky, Duliskovics, akik történész-kutatóként végeztek némi csoportosításokat a levéltári kutatások könnyítése érdekében. A szentszéki ügyész a katalógusa bevezetésében használati útmutatót is írt, e szerint az iratokat „szakokba” (amelyből 38 volt) szedte betartva a kronológiai rendet. A hozzá összeállított katalógus (repertórium) az iratok rövid tartalmi kivonatát adta meg. A tulajdonnevek vagy rendszók a kezdőbetű szerint ábécé rendbe lettek bejegyezve. A rendezés alkalmával a szükségtelennek ítélt iratokat elégették.

Az így létrejött és állandóan gazdagított levéltárat 1776-tól a püspöki rezidencia földszintjén helyezték el. A helyiség nagy (30 négyzetméter alapterületű, 3 méter magas), világos, száraz, szellős és tűzbiztos volt. A szekrények és polcok az akkori követelményeknek megfelelő volt. A rendszerezésben két nagy fő rész különböztethető meg:

- a) iratok 1803-ig;
- b) az 1803 után összegyűjtött anyagok.

Az első fő részben az iratok 1803-ig időrendi sorrendben vannak rendszerezve, és az említett indexekben vannak bejegyezve. A második fő rész

(1803 utáni) lényegében a megyés püspökség ügyintézési iktatásaiból állt, melyeket amilyen sorrendben létrejöttek, úgy helyeztek el a levéltárban biztonságos helyre. Ezen a részen semmilyen levéltári munkálatokat nem végeztek, az aktákat egyszerű számozással látták el, annak megfelelően, ahogy azokat az iktatások során összegyűjtötték. Minden évjáratnak volt saját indexe. Önálló és elkülönített gyűjteményként meg kell még említeni a székesegyházi káptalan aktáit és iratait, melyeket itt a levéltárban helyeztek el. A káptalant akkor hozták létre, amikor a püspöki hivatalt Ungvárra helyezték, és 1777-ben iktatták be ünnepélyesen a katedrálisban. Az egész gyűjtemény lényegében a káptalan belső ügyintézésére, valamint az általa igazgatott alapítványokra és intézményekre vonatkozik, ezért az egyházmegyei levéltár kiegészítésének tekinthető.

A későbbi alapos rendezést **Hodinka Antal** végezte 1913 körül, aki szakrepertóriumot készített. Elődjének, Hodermarszkyknak a munkáját illetően kijelentette, hogy ő nem a teljes iratanyaggal dolgozott de lehetséges, hogy iratok az ő munkája eredményeképpen is előkerülhettek. Hodinka a következő tematikájú iratokat csoportosította a meglévőkhöz:

- 1) egyháznak, parókiáknak, a kántoroknak és egyéb egyházi szolgák telkeiről;
- 2) a templomokról és templomszentelésekről, a püspöki residenciáról, a parokhiális és kántori lakokról, a presbiteriális épületekről, a papnevelőházról és mindezek felszereléséről;
- 3) a presentákról;
- 4) az apátok, prépostok, kanonokok, vikáriusok, fő- és alperesek üresedéséről, jelüléséről, kinevezéséről, installációjáról, a lelkészi javadalmakra való pályázatokról, a paróhusok, a segédlelkészek káplánok, adminisztrátorok, kántorok, gondnokok kinevezéséről, elbocsátásáról stb.
- 5) kerületek, paróhiák összeírásairól és szabályozásairól;
- 6) az egyházak és szolgálai, a kanonokok, vikáriusok, parochusok és kántorok jövedelméről, templomi számadásokról;
- 7) a görög katolikusok katonai ügyeiről;
- 8) irodalmi ügyekről;
- 9) kerületi ülésekről, a papságról szóló információkról;
- 10) a papság és a hívek kihágásairól;
- 11) magánlevelezésekről.

A leírások szerint ettől részletesebb mutató az iratokhoz ekkor még nem készült.

Hodermarszky juridika (acta) szakrepertóriumából kiderül, hogy az iratokat időrendi sorrendbe rendezte. Hodinka szakkatalógusában feltüntette az iratok számát is, ami a korábbi jegyzékekből elmaradt. A rendezés menetét Hodinka ismertetve kitért a számára érdekes iratok tartalmára is. A XVII. századi 10 drb. irat közül kiemeli, hogy négy kenézlevél, de nagyon szakadozott állapotban. Az iratokat megmentendő „szalma papírra vonta őket”, hogy azok

A Munkácsi Görögkatolikus Püspökség levéltárának történetéből

szét ne málljanak. A XVIII. századból több ruszin nyelvű iratot is feltárt. Példákat hoz fel arra, hogy a püspökség egész területére vonatkozóan milyen jellemző iratokra talált. Ismerteti a püspökök és a papok végrendeleteinek jegyzékét. Végül kinyilvánítja, hogy a rendezés hiánya miatt számos irat elkerülte a tudósok figyelmét, ezen az állapoton szeretett volna segíteni újonnan elkészült katalógusával. Hodinka az iratrendezést a folyamatos kutatómunkával kötötte össze, amelynek eredményeként azon időszak iratait gyűjtötte egybe, amelyek a történelem során érzékeny veszteséget szenvedtek, az említet hiányokat más egyházi gyűjteményekből pótolta. Hodinka Antal művének „A Munkácsi görög szertartású Püspökség Okmánytára” első kötete 1458-tól 1715-ig tartalmaz iratokat. A mű 1911-ben jelent meg Ungváron, amelyben 526 publikált okmány található, melyek néhány kivétellel idegen levéltárakból, részben pedig idegen forrásművekből származtak. Az egyházmegyei okmánytár nagy jelentőséggel bírt hisz a ruszin nép emlékeit foglalta össze. A második kötet állítólag pénzhiány miatt nem jelenhetett meg, annak ellenére, hogy a szerző sokat dolgozott ennek a kötetnek a kéziratán is.

Az egyes iratcsoportok korabeli vizsgálatai alapján megállapítható, hogy azok messze túlhaladnak az egyházmegye adminisztrációján, a megyés püspökség funkcióin, valamint a vallási és egyházi ügyeken. Különösen a következő csoportok - I. Juridica. II. Politica. X. Militaria. XIV. Sanitaria. XV. Urbaria. XXII. Oeconomica. XXIV. Commercialia. XXV. Contributionalia, XXVI. és XXVII. Litteralia és XXVIII. Foundationalia – okmányai, mint ahogy az a csoportelnevezésből is kiderül, a nyilvános élet legkülönbözőbb területeiről származnak, melyekre az egyházfők befolyást gyakoroltak. Az egyházmegyei levéltáráról megállapítható, hogy ez az egyedüli okmánygyűjtemény, melynek rendezettsége országos-levéltári viszonylatokban a szó legszorosabb értelmében értékelendő.

A levéltár rendezettségéről számos forrásból értesülhetünk. A későbbiekben történt kárpátaljai rendszerváltozások azonban rányomták bélyegüket az iratok sorsára is. Az 1920. évi trianoni ország váltás után az iratanyagot lényegében nem károsították, kutathattak benne az elhivatott ekkor inkább már az ukrán-ruszin nyelvű kutatók. A második világháború idején a levéltár nem sérült, csak az 1949. évi szovjet hatóságok államosítása révén történtek nagy változások az iratanyag sorsát illetően. A levéltári irat és könyvgyűjtemény államosítása, után az iratanyag a Kárpátaljai Állami Levéltárban, a könyvanyag pedig —az újonnan a püspöki székházban létrehozott— egyetemi könyvtárba valamint a Kárpátaljai Honismereti Múzeum könyvgyűjteményébe ment át. Az iratok és könyvek használatát erősen korlátozták, részben titkosították, ami pótolhatatlan károkat okozott a történetírásban, mivel szakemberek generációi nem juthattak hozzá a forrásokhoz.

Az Állami Levéltár a szovjet levéltári rendnek megfelelően dolgozta át az iratokat, orosz nyelvű regesztákkal látta el a túlnyomó többségében latin, magyar, német és a helyi (ruszin) nyelvű iratokat. A munkatáborokból hazakerült

görög. katolikus papokat is felhasználták a rendszerezés-iratleírás során, mivel csak ők bírták a szükséges szinten a latin nyelvet. Ebben az iratleírásban vett részt Bendász István kanok is, aki még az 1949. évi államosítás előtt végezhetett kutatásokat a levéltárban. Ennek a munkának meg lettek az eredményei hisz számos kötettel gazdagította az egyházmegye történetét. Irathagyatékát fia Dániel kezeli, aki szintén részt vállalt az egyházmegye történetírásának alakításában.

A levéltárat ma a Kárpátaljai Állami Levéltár beregszászi részlegén őrzik, megfelelően a szovjet levéltári átrendezés szerint. Kiemelhető, hogy még mai is a Kárpátalján őrzött legterjedelmesebb fond a püspöki levéltár (F. 151), mintegy 58 ezer levéltári egységet tartalmaz, 1646-tól 1949-ig terjedően. A szovjet időszakban készült opiszok most a legrészletesebb segédletei a püspöki iratanyagnak. Az említett opiszok szerkezetét az alábbiakban közölt Függelékből ismerhetjük meg.

Az egész görög katolikus hagyaték szakszerű kutatása ma talán a legmél-
több feladat lenne vidékünk egyháztudósai számára.

Források és irodalom:

F. 64 (A Munkácsi Csernekhegyi Bazilita Kolostor iratai) op. 1-5. 1360-1942.

F. 151 (A Munkácsi Görög Katolikus Püspökség iratai) op. 1-26. 1646-1949.

BENDÁSZ ISTVÁN: *Részletek a munkácsi Görög Katolikus egyházmegye történetéből.* Ungvár 1999.

BOTLIK JÓZSEF: *Hármas kereszt alatt. (Görög katolikusok Kárpátalján az ungvári uniótól napjainkig (1646-1997))* Bp. 1997

HODINKA ANTAL: *A munkácsi görög-katolikus püspökség története.* Budapest, 1909.

HODINKA ANTAL: *A munkácsi görög szertartású püspökség okmánytára.* Ungvár, 1911.

HODINKA ANTAL: A püspöki levéltár leltárkatalogizálása. *Görög Katolikus Szemle*, 1913. május 4, 11, 18.

Hodinka Antal Emlékkönyv. Tanulmányok Hodinka Antal Tiszteletére. Szerk: UDVARI ISTVÁN. Nyíregyháza, 1993.

SOÓS KÁLMÁN: *Hodinka Antal levelezése a Munkácsi Görög Katolikus Egyházmegyével.* Hodinka Antal Emlékkönyv. Szerk: Udvari István. Nyíregyháza, 1993. 121-136 old.

FÜGGELÉK:

**Válogatás a Püspöki Levéltár (F. 151) levéltári egységeinek tartalmi kivonataiból
(Kéziratok, történetírás, előadások szövegei)**

Fo nd	Opi sz	Od. zb.	Tartalmi kivonat	Időszak
151	1	11	Történelmi áttekintés a keresztény egyházzakadásról.	1650
151	25	76	Ismeretlen személy feljegyzései II. Rákóczi György lengyelországi hadjárataról.	1657
151	1	100	Pápai értesítés a munkácsi gör. kat. püspökhöz, amelyben két helyet biztosítanak a pápai könyvtár gör. keleti egyházi osztályán kutatók számára.	1690
151	1	219	A munkácsi gör. kat. püspökség rövid története, amit Hodermarszky püspök állított össze a császár részére.	1710
151	1	555	A máramarosi egyházközségek rövid története.	1736
151	1	98	A munkácsi püspökség fontosabb dokumentumainak másolata.	1738 -1742
151	1	636	A fogarasi püspök jelentése a máramarosi nép életéről.	1739
151	1	1222	Történelmi tanulmány a ruszinok származásáról letelepedéséről és hitéletéről.	1750
151	1	1390	Történelmi tanulmány a ruszinok származásáról és letelepedéséről Magyarország területén.	1751
151	1	1913	Kézirat a magyar királyság létrejöttének időpontjáról.	1764
151	1	1911	Adalékok a munkácsi püspökség történetéből.	1764
151	1	2020	A munkácsi gör. kat. püspökség rövid története, amit a munkácsi bazilita kolostorban írtak a munkácsi püspökség számára.	1766
151	25	87	Részletek a lembergi gör. kat. püspökség történetéből.	1771
151	1	2261	Fejezetek a munkácsi püspökség történetéből.	1772-76
151	1	2270	Részletek a „Zsityije i szlávniye gyela Petra velikogo” (Nagy Péter cár élete és dicső tettei) című könyvből, amit Velencében adtak ki.	1772
151	1	2334	„A keresztény tudomány katekizmusa” című kézirat könyv formában.	1773

CSATÁRY GYÖRGY

151	1	2754	Kézirat a munkácsi gör. kat. püspökség történetéből.	1779
151	1	186	Ismeretlen szerző kézírata a Magyar Királyságról, a népről és a politikai élet bonyodalmairól.	1790
151	1	494	Kivonat Szimon Oszkolszkij „Orbisz Polonusz” című könyvéből Korjatovics Tódor származására vonatkozóan.	1795
151	5	1187 2338	Iratok a magyarországi ruszinok történetéről.	1796
151	5	1175 1452 2337	Iratok, dokumentumok a munkácsi püspökség történetéből.	1796
151	19	145	Fukszover Dominián kézírata „A magyar királyság kolostorai a magyarok Pannóniába jövetelétől”.	1803
151	6	1393	Pócs András református pap versei, amit a megyei nemesi közgyűlésnek ajánl.	1805
151	6	1394	Beszédek és versek gyűjteménye, amit a magyar korona Munkácsra való átszállításának tiszteletére írtak.	1805
151	6	1566	Levelek és versek az újév tiszteletére.	1806
151	6	1534	Kézirat a magyar korona történetéről.	1806
151	25	507	Versek Vencel német írótól a kereskedelmi hajók Dunán lehetséges forgalmáról.	1819
151	6	2785	Magyarország rövid története az ungvári papi szeminárium tanulói számára.	1821
151	9	338	Lucskay Mihály folyamodványa a gör. kat. püspökséghez, amelyben segítséget kér a kárpáti ruszinok történetének megírásához.	1841
151	9	339	Leskovics János kézírata a „Ruszinokról és a szlávokról”. címmel.	1841
151	9	494-498	Lucskay Mihály „A Kárpáti ruszinok története” című művének kézírata, 5 kötetben.	1842
151	22	67-69	Lucskay Mihály a munkácsi gör. kat. püspökség történetéről írott művének kézírata 3 kötetben.	1843
151	25	912	Andrellko János kézírata: „Egyházi énekek gyűjteménye”.	1844
151	19	147-150	Monahelli Ferenc kézírata: „Egyházi fórumok jogszabályai püspökök és papok részére”.	1844
151	12	286	Bitran Mihály ruszksamokrai tanító verse, amit az 1848. év tiszteletére írt.	1864
151	7	532	Atapazij Kohin pap értesítése kéziratának befejezéséről melynek címe: „A pragmatika története a Laborci és a Sztropkói körzetben”.	1864
151	12	2571	Kralickij Antal író jelentése az 1788. évig működő kolostorokról.	1870
151	16	734	A szentszéki jegyző értesítése a Lucskay Mihály: „Kárpátaljai ruszinok története” című kéziratának bekötéséről.	1877

A Munkácsi Görögkatolikus Püspökség levéltárának történetéből

151	11	1072	Referátum a vallás fogalmáról és annak alkotó részeiről.	1889
151	17	117	Oláh Péter szeklencei lelkész jegyzetei az Isten származásáról.	1894-95
151	17	661	Roskovics Ignác elhunyt lelkész irodalmi hagyatékának jegyzéke, annak átadásáról a püspöki levéltárba.	1896
151	17	2223	Hadzsega Vaszil (Bazil) kézirata a lelkészek nőtlenségi kötelezettségéről.	1898
151	2	6	Hodinka Antal kézirata: „A gör. kat. püspökség történetének okmánytára” címmel. I. kötet.	1901-1906
151	20	78	Hadzsega Vaszil (1864-1938) egyháztörténész „A természet filozófiája” című kézirata.	1909
151	3	1569	Hegedüs Ágoston Bob herceg című humoros elbeszélése.	1910
151	3	1583	Iratok a munkácsi gör. kat. püspökség történetének megírásáról.	1910-16
151	4	1470	Manajló Endre tudósító értesítése az első világháború jellegéről és a pravoszláv mozgalmakról Máramaros megyében.	1915
151	4	1462	Ungvár keletkezése és fejlődése című kézirat.	1915
151	20	92	Gadzsega Vaszil (1864-1938) egyháztörténész „A patrónus igaza” című kézirata.	1915
151	7	1991	Pap András kéziratai az egyházi munkára vonatkozóan.	1925
151	7	2013	A Proszvita ukrán kultúregyesület kérvénye, amelyben segítséget kérnek Kárpátalja egyháztörténetének megírásához.	1925
151	13	1530	Sztripszky Hiador miniszteri tanácsos folyamodványa a régi oklevelek másolatának kiküldéséről, amelyek Kárpátalja történetének megírásához szükségesek. A püspök válasza ez ügyben.	1930
151	13	2434	Újhelyi Zoltán kézirata Az unitárius egyház története címmel.	1932
151	20	282-282a	Hadzsega Vaszil (1864-1938) egyháztörténész „Pasztörszkoje bogoszlovie” című kézirata. I-II. kötet.	Dátum nélkül
151	20	283	Hadzsega Vaszil (1864-1938) egyháztörténész „Adalékok az egykori zempléni ruszinok és templomaik történetéhez” című kézirata.	Dátum nélkül
151	20	284-292	Hadzsega Vaszil (1864-1938) egyháztörténész kéziratai. I-X. kötet.	Dátum nélkül
151	25	3240	Rövid történelmi leírás a püspökség lelkészeinek felkészítéséről az 1692. évtől kezdődően.	1939
151	24	604	Kézirat a magyarországi cserkészmozgalom történetéről.	1942
151	1	2579	Demjanovics és Ilkovic versei.	Dátum nélkül

CSATÁRY GYÖRGY

151	18	2929	Előadás az első világháború történetéről.	Dátum nélkül
151	19	154	Benkő József: „Erdély” című kézírata.	Dátum nélkül
151	19	153	Aquinói Szent Tamás, műveinek gyűjteménye.	Dátum nélkül
151	19	114	Iratmásolatok a munkácsi püspökség történetéről.	Dátum nélkül